

GIỚI THIỆU QUYỀN SÁCH: HỒI KÝ GIÁO SƯ – VIỆN SĨ – THIẾU TƯỚNG – ANH HÙNG LAO ĐỘNG TRẦN ĐẠI NGHĨA

CUỘC ĐỜI VÀ HÀNH TRÌNH SỰ NGHIỆP

Người giới thiệu: Võ Duy Diệu Vy

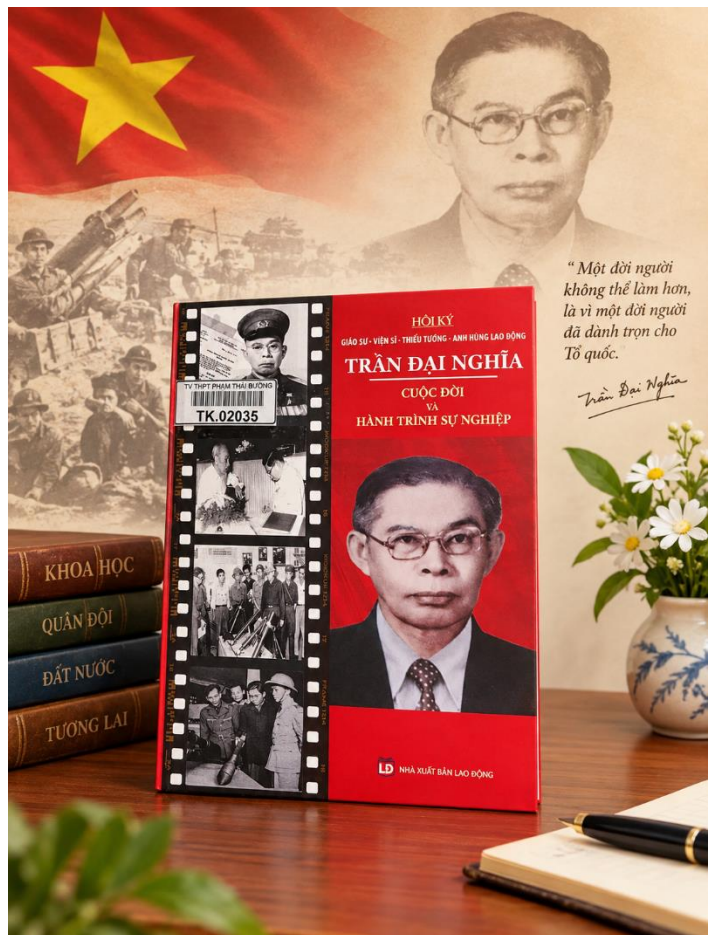
Chi đoàn lớp: 10A11

Kính thưa Ban Giám hiệu, kính thưa Quý thầy cô! Các bạn học sinh thân mến!

Trong lịch sử xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, có những con người đã dành trọn cuộc đời cho khoa học, cho đất nước bằng tài năng, trí tuệ và lòng yêu nước sâu sắc. Giáo sư, Viện sĩ, Thiếu tướng, Anh hùng Lao động Trần Đại Nghĩa là một trong những người tiêu biểu như thế.

Hôm nay, Thư viện trường THPT Phạm Thái Bường trân trọng giới thiệu đến Quý thầy cô và các bạn học sinh cuốn sách viết về cuộc đời và sự nghiệp của Giáo sư Trần Đại Nghĩa – người được biết đến với tên thật là Phạm Quang Lễ, một trong những người đặt nền móng cho ngành Quân giới – Công nghiệp quốc phòng Việt Nam. Quyền sách được xuất bản năm 2025 do nhà xuất bản Lao Động ấn hành.

Cuốn sách mở đầu bằng những trang hồi ức về tuổi thơ của Phạm Quang Lễ tại quê ngoại bên dòng sông Măng Thít, xã Chánh Hiệp, huyện Tam Bình, tỉnh Vĩnh Long. Ông sinh năm 1913, trong một gia đình nhà giáo. Chính quê hương và truyền thống gia đình đã góp phần hình thành ở ông tinh thần ham học, ý chí vươn lên và tình yêu quê hương, đất nước.

Hành trình học tập của Ông là một kỳ tích đối với một thanh niên Việt Nam xuất thân từ một gia đình không giàu có trong bối cảnh đất nước còn là thuộc địa.

Bằng trí tuệ, nghị lực và tinh thần tự học, Phạm Quang Lễ từng bước chinh phục những đỉnh cao của khoa học và kỹ thuật.

Một trong những đoạn hồi ký xúc động là cuộc chia tay quê hương để lên đường sang Pháp ngày 5/9/1935. Con tàu rời cảng Sài Gòn cũng là lúc người thanh niên Phạm Quang Lễ bắt đầu một hành trình mới, mang theo khát vọng học tập và trở về đóng góp cho quê hương.

Sau nhiều năm học tập, nghiên cứu và làm việc tại Pháp, Đức, Ông đã tích lũy được kiến thức sâu rộng về kỹ thuật và vũ khí. Dù có điều kiện làm việc với mức thu nhập cao ở nước ngoài, ông vẫn lựa chọn trở về quê hương theo lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Cuộc gặp giữa Phạm Quang Lễ và Bác Hồ trên đất Pháp đã trở thành bước ngoặt quan trọng trong cuộc đời Ông. Khi Bác hỏi về những khó khăn nếu trở về nước, Phạm Quang Lễ khẳng định mình có thể vượt qua vì đã chuẩn bị kiến thức trong nhiều năm.

Ngày 20/10/1946, sau 40 ngày lênh đênh trên biển, Ông trở về Việt Nam cùng Bác Hồ. Từ đây, cuộc đời của kỹ sư Phạm Quang Lễ gắn liền với sự nghiệp cách mạng và công cuộc xây dựng nền Quân giới Việt Nam. Ông được giao trọng trách tổ chức nghiên cứu, chế tạo vũ khí trong điều kiện vô cùng thiếu thốn về máy móc, nguyên vật liệu và nhân lực kỹ thuật.

Trong những năm tháng kháng chiến, Ông cùng các đồng nghiệp đã nghiên cứu và chế tạo nhiều loại vũ khí phục vụ chiến trường như Bazooka, SKZ, súng cối, mìn, bom,...

Điều đáng khâm phục là những công việc ấy được thực hiện trong điều kiện chiến khu còn nhiều khó khăn. Từ việc tận dụng nguyên vật liệu sẵn có đến đào tạo cán bộ kỹ thuật, Ông đều trực tiếp tham gia và tổ chức thực hiện.

Những đóng góp đó đã góp phần xây dựng và phát triển ngành Quân giới Việt Nam, tạo tiền đề cho sự hình thành và phát triển của Công nghiệp quốc phòng Việt Nam. Không chỉ là một nhà khoa học, Ông còn là một cán bộ cách mạng tận tụy, luôn đặt nhiệm vụ của đất nước lên trên lợi ích cá nhân.

Nếu những chương đầu giúp bạn đọc hiểu về nhà khoa học và người cán bộ cách mạng Trần Đại Nghĩa, thì phần tiếp theo của cuốn sách lại đưa chúng ta đến gần hơn với Ông trong đời sống gia đình. Ông kết hôn với y tá Nguyễn Thị Khánh năm 1947 tại núi rừng Việt Bắc. Hai người có bốn người con trai.

Qua hồi ức của vợ và các con, hình ảnh Ông hiện lên không chỉ là một nhà khoa học lớn mà còn là một người chồng, người cha giản dị, mẫu mực và tận tụy. Ông truyền cho các con những bài học về hoài bão, trách nhiệm với đất nước, ý

chí vượt khó, tinh thần học tập, lối sống giản dị và tiết kiệm. Những câu chuyện đời thường giúp bạn đọc cảm nhận rõ hơn vẻ đẹp của một con người dành cả cuộc đời cho công việc và đất nước.

Sau khi đất nước thống nhất, Ông viết trong sổ tay những lời tâm can về nhiệm vụ của cuộc đời mình. Đối với Ông, mục tiêu lớn nhất là được đóng góp về khoa học và kỹ thuật vũ khí cho cuộc đấu tranh giải phóng đất nước.

Những dòng hồi ký ấy cho thấy Ông là người luôn nhìn nhận cuộc đời mình từ trách nhiệm đối với Tổ quốc. Ông không đặt nặng danh lợi cá nhân mà xem những thành quả khoa học và những đóng góp cho đất nước là ý nghĩa lớn nhất của cuộc đời.

Ngày 09/8/1997 Ông qua đời trong vòng tay gia đình tại Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh vì tuổi cao sức yếu. Ông để lại một di sản lớn về khoa học, kỹ thuật và giáo dục. Ông từng giữ chức Cục trưởng Cục Quân giới (nay là Tổng cục Công nghiệp Quốc Phòng), kiêm Giám đốc Nha Nghiên cứu Quân giới, Cục trưởng Cục Pháo binh, đồng thời là Hiệu trưởng đầu tiên của Đại học Bách khoa Hà Nội. Ông được phong tặng nhiều danh hiệu cao quý và được ghi nhận là một trong những người đặt nền móng cho ngành Quân giới – Công nghiệp quốc phòng Việt Nam.

Cuối quyển sách là một số hình ảnh về Giáo sư Trần Đại Nghĩa.

Kính thưa Quý thầy cô và các bạn học sinh!

Cuốn sách về Giáo sư Trần Đại Nghĩa không chỉ kể lại cuộc đời của một nhà khoa học tài năng mà còn giúp chúng ta hiểu hơn về ý chí học tập, tinh thần sáng tạo, lòng yêu nước và trách nhiệm của người trí thức đối với Tổ quốc.

Từ một cậu bé sinh ra bên dòng sông Măng Thít của quê hương Vĩnh Long, Phạm Quang Lễ đã vươn lên bằng con đường học tập, nghiên cứu khoa học và cuối cùng trở thành Giáo sư, Viện sĩ, Thiếu tướng, Anh hùng Lao động – một người dành trọn tài năng và trí tuệ để phụng sự đất nước.

Đối với thế hệ học sinh hôm nay, câu chuyện cuộc đời ông là một nguồn cảm hứng quý giá: hãy học tập bằng nghị lực, nuôi dưỡng ước mơ, làm chủ tri thức và biết đem những điều mình học được để đóng góp cho quê hương, đất nước.

Thư viện trường THPT Phạm Thái Bường trân trọng giới thiệu cuốn sách về Giáo sư Trần Đại Nghĩa. Kính mời Quý thầy cô và các bạn đến thư viện tìm đọc để hiểu thêm về cuộc đời, sự nghiệp và những cống hiến của một người con ưu tú của quê hương Vĩnh Long, một nhà khoa học đã dành trọn cuộc đời phụng sự Tổ quốc. **Xin trân trọng cảm ơn!**